

4-5 czerwca 2020 r.

Lekcja 31.

Temat: Zabawa na łące (Władysław Bełza "Motyl")

Władysław Bełza

(lata życia: 1847-1913)

Władysław Bełza nazywany jest poetą małych Polaków. Pisał on opowiadania, gawędy i wiersze dla dzieci najczęściej o tematyce patriotycznej. Z jego wielkiego dorobku znany jest właściwie tylko jeden wiersz, napisany w 1900 roku "Katechizm polskiego dziecka". Za to od kilku pokoleń zna go na pamięć niemal każdy "Polak mały". Już dzieci w przedszkolach potrafią wyrecytować: "Kto ty jesteś? Polak mały. Jaki znak twój? Orzeł biały".

Odpowiedz na pytania:

Czy często spędzasz wolny czas wśród przyrody?

Czego może nauczyć zabawa na łące?

Jak należy odnosić się do zwierząt i roślin?

Jakie korzyści płyną z zabawy na świeżym powietrzu?

Posłuchaj wiersza <https://tatamariusz.pl/wladyslaw-belza-motyl/>

Teraz zastanów się, spróbuj samodzielnie odpowiedzieć na poniższe pytania.

- ✓ Określ, co jest tematem wiersza.
- ✓ Jak spędzają czas dzieci, o których jest mowa w utworze?
- ✓ Do kogo są skierowane dwa ostatnie wersy wiersza?
- ✓ Do jakiej refleksji skłaniają zawarte w nich słowa?
- ✓ Jak oceniasz zabawę dzieci opisanych w wierszu i co powiedziałbyś im, gdybyś znalazł się na tej samej łące? Co sądzisz o takim sposobie na zabawę?
- ✓ Co stanie się z motylem, kiedy zostanie złapany? Jakie uczucia wywołuje w Tobie los motyla?

Zapisz notatkę:

Tematem wiersza jest zabawa dzieci na łące. Słychać gwar i śmiech dzieci, które próbują złapać motyle. Nastrój wiersza początkowo jest radosny. Pozornie niewinna zabawa doprowadza jednak do cierpienia i śmierci zwierząt, o czym przestrzegają ostatnie wersy wiersza, zmieniając tym samym **nastrój utworu** na poważny.

Czym jest nastrój?

Nastrój to wrażenia i odczucia charakterystyczne dla stanu, w jakim się znajdujemy. Zależy od naszego nastawienia do świata, od warunków zewnętrznych, na przykład pogody lub zachowania ludzi. Kiedy cieszymy się z czegoś, ogarnia nas nastrój radości, natomiast gdy martwimy się złymi ocenami, wpadamy w nastrój smutku, przygnębienia. W utworach literackich nastrój jest bardzo ważny, działa na wyobraźnię i emocje czytelnika. Dzięki odpowiedniemu słownictwu lub różnorodnym środkom stylistycznym pisarze budują nastrój, tworzą świat przedstawiony, wydarzenia, postacie.

Na koniec sprawdź, czy pamiętasz środki poetyckie. By ułatwić ci zadanie zaznaczyłam je kolorami.

Władysław Bełza

Motyl

Na **wonnej łące**, z siatkami w rękę,
Chłopcy, dziewczynki, zebrani społem,
Gonią **motyle**, co **pełne wdzięku**,
Barwnym nad nimi krążą wciąż **kołem**.
Ileż tu śmiechu, gwaru i ruchu,
Z jakim to wszystko robią zapałem!
„Aha! Jaś krzyknął: mam cię mój zuchu,
Już mi nie umkniesz, już cię złapałem!”
Motyl nie umknie - ale to boli,
Że on u ciebie zginie w niewoli!

Epitet

Wyraz, który w tekście literackim jest określeniem rzeczownika, nazywamy **epitetem**. Zwykle uwydatnia on cechy lub właściwości opisywanych osób, przedmiotów, zwierząt, roślin i zjawisk. Dzięki niemu odbiorca łatwiej może sobie wyobrazić przedstawiane sytuacje.

UOSOBIENIE, czyli nadanie przedmiotom, zwierzętom, roślinom, zjawiskom cech człowieka

Praca domowa Przypominam ci definicję rymu. Wypisz z wiersza cztery pary rymujących się wyrazów.

Podobnie lub jednakowo brzmiące końcowe części wyrazów nazywamy **rymami**. Występują one najczęściej na końcu wersów.
